

HØRINGSNOTAT

Kontor i styrelse
Forvaltningssamarbejder

Dato
21. august 2019

J nr. 7031-0030

/ simho/ carsa

Høringsnotat vedr. udkast til bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret

Udkast til bekendtgørelse om registrering af ledningsejere og udlevering af ledningsoplysninger gennem Ledningsejerregistret blev sendt i ekstern høring den 11. marts 2019 med frist for afgivelse af høringssvar den 17. april 2019.

Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering har modtaget 19 høringssvar i høringsperioden.

Følgende 16 høringsparter har fremsendt bemærkninger til udkastet til bekendtgørelse:

- Antennesammenslutningen af 2012
- Dansk Byggeri
- Dansk Energi
- Dansk Fjernvarme
- DI Digital
- Dansk Ledningsejerforum
- Danske Maskinstationer og Entreprenører
- Danske Regioner
- DANVA
- Datatilsynet
- GeoForum
- KL
- Powel Denmark A/S
- Praktiserende Landinspektørers Forening
- Roskilde Kommune
- Teleindustrien

Følgende 3 høringsparter har oplyst, at de ingen bemærkninger har til lovforslaget:

- Danske kloakmestre
- DSB
- DTU Space

I det følgende vil de væsentligste punkter i de indkomne høringsvar blive gennemgået efterfulgt af ministeriets bemærkninger for hvert emne. Bemærkningerne er markeret med kursiv. For detaljerede oplysninger om svarenes indhold henvises der til de fremsendte høringssvar, som kan ses på Høringsportalen.

Ud over de kommentarer, som er sammenfattet i dette høringsnotat, indeholder høringssvarene en række mere tekniske og redaktionelle kommentarer til

bekendtgørelsen. Disse kommentarer er blevet indarbejdet i bekendtgørelsen, hvor det er vurderet relevant. Der er endvidere blevet indarbejdet en række ændringer af lovteknisk karakter i forslaget til bekendtgørelsen.

Høringssvarene har berørt følgende emner:

Indhold

HØRINGSNOTAT	1
1. Den vertikal koordinat (Z-koordinaten), bekendtgørelsen § 29 (høringsudkastets § 32)	4
2. Andre krav til ledningsoplysninger i bekendtgørelsens kapitel 5 4	
3. Registrering og opmåling af eksisterende og nye ledninger	5
4. Udlevering af ledningsoplysninger og rykning for ledningssvar6	
5. Svarfrister ved systemnedbrud	7
6. Udlevering af ledningsoplysninger uden for graveområdet.....	7
7. Ledningsejers ansvar for de udleverede ledningsoplysninger.	8
8. Uopsættelige reparationsarbejder	8
9. Indberetning af graveskader	9
10. Samføring af ledninger, bekendtgørelsens § 41 (høringsudkastets § 44) 10	
11. Undtagelsesbestemmelser for ikkealmene vandforsyninger og mindre brugerdrevne antenneanlæg	11
12. Undtagelse for forespørgselspligten i § 11 (høringsudkastets § 14) (have- og markarealer)	13
13. Begrænsning af hvor store arealer, der kan forespørges om ledningsoplysninger i	14
14. Skæringsdato for oplysninger	15
15. Interesseområder	15
16. Ajourføring af oplysninger om ledningsejere	16
17. Bilag og tilladte formater	16
18. Regler for ledningsoplysninger på gravestedet og overdragelse til tredjepart	17
19. Personoplysninger i Ledningsejerregistret.....	18
20. Ledningsejerregistrets arkiv	18

21.	Gebyrer.....	19
22.	LAR-anlæg	20
23.	Workshops og informationsmøder	20

1. Den vertikale koordinat (Z-koordinaten), bekendtgørelsen § 29 (høringsudkastets § 32)

Dansk Energi og Teleindustrien anfører, at z-koordinaten ikke bør udleveres for bløde ledninger, fordi udgifterne til opmåling ikke står mål med, at ledningerne ofte bliver flyttet, når der er gravearbejder. Dansk Energi foreslår, at bløde ledninger kan defineres som ledninger, der leveres oprullet på tromler.

DI Digital er bekymret for kravet om z-koordinaten for bløde ledninger, men foreslår, at der i stedet fastsættes et krav om standard læggedybde for disse ledninger.

Dansk Fjernvarme, DANVA, GeoForum og Praktiserende Landinspektørers Forening er tilfredse med, at z-koordinaten skal udleveres for alle ledninger.

KL foreslår, at z-koordinaten ikke skal være et krav for eksisterende ledninger.

Styrelsens bemærkninger:

Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering anerkender, at der kan være udgifter til at ledningsejere af el samt tele- og dataledninger skal oplyse en vertikal koordinat (z-koordinat), og at der er større usikkerhed ved oplysninger om dybde for denne type ledninger, fordi ledningerne på grund af deres materiale og størrelse samt beliggenhed i jorden ofte flyttes ved øvrige gravearbejder.

Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering har på grund af høringssvarene været i dialog med Dansk Energi, Teleindustrien og Energinet.dk for at finde en løsning, så der kan udleveres en dybdeangivelse for de såkaldte bløde ledninger (el samt tele- og dataledninger). Som resultat af dialogen har SDFE besluttet, at det for ejere af el samt tele- og dataledninger vil være tilladt at angive en vejledende læggedybde, i stedet for en indmålt vertikal koordinat. Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering vurderer, at muligheden for at oplyse om en vejledende læggedybde for en ledning er et passende kompromis, mellem de forskellige holdninger, der er fremkommet i høringssvarene. Dybdeangivelsen vil give værdi for graveaktører, fordi den vejledende læggedybde kan sige noget om, hvor graveaktøren må forvente at finde ledningen i jorden, selv efter en længere periode.

Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering vurderer, at det bør kaldes en vejledende dybde i forhold til terræn ved etablering, frem for en standard læggedybde, fordi læggedybden kan være forskellig fra ledningsejer til ledningsejer, og afhængig af geografi. En standard læggedybde vil kunne give et forkert indtryk af, at der er fastsat en læggedybde fra styrelsens side eller fra ledningsejernes side.

For så vidt angår ledninger, der er nedlagt før den 1. juli 2023, skal den vertikale koordinat kun oplyses, hvis ledningsejer har oplysningen. Der er således ikke et krav om, at ledningsejer skal genopmåle en ledning, hvis ledningsejer ikke har oplysningen. En ledningsejer kan derfor skrive, at den vertikale koordinat er ukendt, hvis ledningsejer ikke har oplysninger om den.

Høringssvarene har givet anledning til følgende ændringer i forslaget:

Der indsættes i § 29, stk. 4, mulighed for at oplyse vejledende dybde i forhold til terræn ved etablering for el samt tele- og dataledninger, både for eksisterende og nye ledninger. Det bliver derfor muligt for el samt tele- og dataledninger at oplyse, at den vertikale koordinat er ukendt, og at der i stedet oplyses en vejledende dybde i forhold til terræn ved etablering af ledningen.

2. Andre krav til ledningsoplysninger i bekendtgørelsens kapitel 5

Dansk Energi og DANVA foreslår, at etableringstidspunktet implementeres som en valgmulighed, der angiver, om en ledning er etableret før eller efter den 1. juli 2023.

DANVA foreslår endvidere, at § 35, stk. 5 om meget farlige ledninger bør udvides til også at omfatte damp i termiske ledninger. **Dansk Fjernvarme** foreslår, at damp over 150 grader C og 10 bars tryk betragtes som meget farligt.

Styrelsens bemærkninger:

Etableringstidspunkt:

DANVA og Dansk Energi foreslår, at etableringstidspunktet implementeres som en oplysning, om ledningen er nedgravet før eller efter den 1. juli 2023. Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering er ikke enig i dette forslag, da der er en værdi i at vide, hvornår en ledning er nedgravet i jorden, hvis ledningsejer kan oplyse dette. Dette gælder både for eksisterende og nye ledninger. Når der er gået en længere periode efter den 1. juli 2023, vil der være en værdi i at vide, at ledningen er nedgravet f.eks. i oktober 2023 og ikke i oktober 2033, fordi graveaktøren må påregne, at der kan være sket flere ændringer i graveområdet, end f.eks. hvis ledningen næsten lige er gravet ned.

Farlige ledninger:

Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering er enige med DANVA og Dansk Fjernvarme i, at meget farlige ledninger skal udvides, så bestemmelsen også omfatter damp i termiske ledninger.

Høringssvarene har givet anledning til følgende ændringer i forslaget:

Bekendtgørelsens § 32, stk. 5, (høringsudkastets § 35, stk. 5), ændres, så den også omfatter damp i termiske ledninger, når dampen er over 130 grader C og har et tryk på 10 bar eller mere.

Brugerne vil blive inddraget under det videre arbejde med at videreudvikle Ledningsejerregistret, så det kan sikres, at Ledningsejerregistret gør opmærksom på, at der er meget farlige ledninger i graveområdet. Dette kan f.eks. ske ved hjælp af et pop-up vindue med oplysninger eller ved advarsler.

3. Registrering og opmåling af eksisterende og nye ledninger

KL anfører, at det vil kræve en del ressourcer for opmåling og registrering af eksisterende ledninger hvis de nye krav til ledningsoplysninger skal gælde for eksisterende ledninger. Kravene bør derfor kun gælde for nye ledninger.

Styrelsen for Dataforsyning og Effektiviserings kommentarer:

Det er kun meningen, at ledningsejer skal digitalisere de ledningsoplysninger, som ledningsejer allerede har. Der er derfor ikke et krav om, at ledningsejer skal genopmåle eller genopgrave sit eksisterende ledningsnet for at kunne udlevere ledningsoplysninger.

For at sikre, at ledningsejerne ikke skal grave deres eksisterende ledninger op for at kunne opfylde kravene til nødvendige ledningsoplysninger, har klima-, energi- og forsyningsministeren i § 8, stk. 6, som affattet ved lov om ændring af lov om registrering af ledningsejere § 1, nr. 17, fået en beføjelse til at fastsætte regler om, at ledninger nedgravet i jorden eller nedgravet i eller anbragt på havbunden inden for det danske søterritorium inden en bestemt dato alene skal opfylde kravene til nødvendige ledningsoplysninger, hvis ledningsejer har oplysningerne. Denne dato er fastsat til 1. juli 2023 i bekendtgørelsen, som er 3 ½ år efter, at systemet forventes at blive sat i drift.

Hvis ledningsoplysninger for eksisterende ledninger ligger som pdf'er eller hånd tegnede kort, skal disse digitaliseres og standardiseres, så de fremover i Ledningsejerregistret kan sammenstilles med andre

ledningsejeres oplysninger. Har ledningsejer ikke oplysninger om etableringstidspunkt, dimension eller andet for en eksisterende ledning, kan det oplyses, at ledningen er etableret før 2023, at dimensionen er ukendt osv.

Bekendtgørelsen fastsætter en række krav til de ledningsoplysninger, der udleveres. Ledninger der bliver nedlagt efter 1. juli 2023 skal overholde alle de fastsatte krav, mens der stilles mere begrænsede krav til omfanget af de ledningsoplysninger der skal udleveres, hvis ledningerne er nedlagt i jorden før 1. juli 2023, for at sikre at ledningsejerne ikke skal udlevere ledningsoplysninger, de ikke har. Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering anerkender, at bekendtgørelsens krav vil medføre omstillingsomkostninger for ledningsejerne, men samtidig vil det bidrage til bedre og hurtigere planlægning af gravearbejde, og færre graveskader.

Høringssvaret har ikke givet anledning til ændringer i forslaget.

4. Udlevering af ledningsoplysninger og rykning for ledningssvar

Dansk Byggeri og Danske Maskinstationer og Entreprenører ønsker ansvarsfraskrivelse for graveaktøren ved manglende ledningsoplysninger efter 24 timer og **DANVA** supplerer, at der mangler konsekvenser for ledningsejere, der ikke svarer.

Dansk Fjernvarme efterspørger, hvad fristen for påvisning er.

GeoForum og Praktiserende Landinspektørers Forening anfører, at manuel behandling bør være en undtagelse til hovedreglen om, at der skal svares inden for 2 timer på hverdage inden for almindelig arbejdstid.

DANVA efterspørger en uddybning af, hvordan man skal udlevere ledningsoplysninger ved manuel behandling.

Styrelsens bemærkninger:

Efter gældende ret har graveaktøren pligt til at sikre, at alle ledningsoplysninger er indhentet, inden gravearbejdet påbegyndes, så der kan tages hensyn til ledningernes placering. Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering kan udstede påbud og bødeforlæg til aktører, der ikke efterlever lovens regler og gentagne gange enten ikke udleverer ledningsoplysninger eller afleverer efter svarfristens udløb.

Lovens hovedregel er, at ledningsoplysninger skal udleveres senest 2 timer efter, at forespørgslen er modtaget på hverdage inden for almindelig arbejdstid. Dette betyder, at undtagelserne i lovens § 8, stk. 2 og 3, om manuel behandling og systemnedbrud, skal behandles som undtagelser. Det bør derfor aldrig være hovedreglen, at en ledningsejer udtager alle forespørgsler om ledningsoplysninger til manuel behandling.

Når en graveforespørgsel er udtager til manuel behandling, f.eks. hvis graveforespørgslen er stor, eller ledningsejer ønsker at påvise ledningen, skal de ledningsoplysninger, der eventuel udleveres i denne forbindelse, udleveres gennem Ledningsejerregistret og således efterleve krav om digitalisering og standardisering. Undtagelsen kan derfor ikke benyttes til at svare uden om Ledningsejerregistret, hvis man ikke har fået digitaliseret sine ledningsoplysninger og ikke har opsat et automatisk system til besvarelse.

Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering ønsker ikke at ændre på ansvarsfordelingen i forbindelse med forundersøgelsespligten i forbindelse med gravearbejder og kan derfor ikke fastsætte regler for placering af ansvar, hvis gravearbejdet påbegyndes, før alle ledningsoplysninger er indhentet. Med det

nye digitale system er der mulighed for automatisk at rykke ledningsejeren for svar efter svarfristens udløb. Der vil blive taget højde for evt. systemnedbrud eller svar, der er udtaget til manuel behandling.

Graveaktører, der gentagne gange oplever at måtte rykke ledningsejere for at få ledningsoplysninger udleveret, bør kontakte Ledningsejerregistrets sekretariat, så sekretariatet kan anmelde ledningsejere, og denne kan idømmes en bøde.

En ledningsejer kan vurdere, at der er behov for påvisning. Der er ikke i lovforslaget indsat en tidsfrist for, hvor hurtigt påvisningen skal være foretaget, men det forventes, at påvisningen vil ske inden for rimelig tid. Dette behøver dog ikke være lige så hurtigt, som en påvisning der skal foretages efter lovens § 9, stk. 3, fordi graveaktøren endnu ikke er i gang med at grave i graveområdet.

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer i forslaget.

5. Svarfrister ved systemnedbrud

Dansk Energi og Teleindustrien foreslår, at der skal indsættes en bestemmelse om force majeure i § 25.

Styrelsens bemærkninger:

Dansk Energi og Teleindustrien har efterspurgt en force majeure bestemmelse. Denne findes i lovens § 8, stk. 3 om systemnedbrud. En ledningsejer kan ikke udlevere ledningsoplysninger, hvis ledningsejers system er brudt sammen. Der er derfor også i bekendtgørelsens § 22, stk. 3 (høringsudkastets § 25, stk. 3), indsat en henvisning til lovens undtagelser.

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer i forslaget.

6. Udlevering af ledningsoplysninger uden for graveområdet

Dansk Energi anfører, at Ledningsejerregistret kun bør udlevere ledningsoplysninger inden for det adspurgte område.

Dansk Fjernvarme anfører, at der i bekendtgørelsen bør stilles krav om, at ledningsejere kun kan udlevere ledningsoplysninger inden for det adspurgte område.

Styrelsens bemærkninger:

Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering har overvejet, om der skal stilles krav om, at ledningsejere kun må udlevere ledningsoplysninger inden for det forespurgt område. Styrelsen ønsker ikke at frtage ledningsejeren ansvaret for at udlevere de nødvendige ledningsoplysninger, hvis ledningsejeren vurderer, at oplysningen om en ledning, der ligger uden for graveområdet, er vigtig at gøre opmærksom på, enten fordi ledningen er farlig og har en vis respektafstand, eller ledningsoplysningerne har en høj usikkerhed og derfor risikerer at ligge inden for det adspurgte område. Styrelsen vurderer således, at en sådan begrænsning kan forårsage graveskader på ledninger. Hvis ledningsejeren kun kan udlevere ledningsoplysninger for det adspurgte område, kan en graveaktør risikere at miste vigtig information, der kunne have forhindret en graveskade.

Ledningsejeren er efter lov om registrering af ledningsejere forpligtet til at sende de oplysninger, der er nødvendige for at kunne grave uden at beskadige ledninger, og Ledningsejerregistret kan derfor ikke frtage ledningsejerne dette ansvar, da det kun er ledningsejerne, der har viden, om en oplysning er

nødvendig eller ej, og det er vigtigt, at graveaktøren kan grave på baggrund af så oplyst grundlag som muligt.

Det bør derfor være ledningsejerens ansvar at vurdere, om ledningsejeren ønsker at udlevere flere oplysninger end kun oplysningerne for graveområdet. Det er så graveaktørens ansvar kun at grave inden for det forespurgte graveområde, når graveaktøren har modtaget ledningsoplysningerne.

Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering vil dog overveje, om det kan blive nødvendigt at opsætte en begrænsning for, hvor meget et ledningssvar kan overskride det adspurgte område, afhængig af anvendelsen af systemet.

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer i forslaget.

7. Ledningsejers ansvar for de udleverede ledningsoplysninger

Dansk Energi, Dansk Fjernvarme og Teleindustrien foreslår, at ordlyden "Ledningsejer er ansvarlig for at udlevere de ledningsoplysninger, som graveaktøren skal anvende for at kunne grave uden at beskadige ledningerne." i § 31, stk. 1, bliver taget ud af bekendtgørelsen, fordi ledningsejers ansvar er for skarpt formuleret i bestemmelsen.

Styrelsens bemærkninger:

Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering vurderer, at ledningsejernes ansvar for ledningsoplysninger kan håndteres med § 28, stk. 1, 1. og 2. pkt. (høringsudkastets § 31, stk. 1, 1. og 2. pkt.) og har derfor slettet 3. pkt. af stk. 1 i bekendtgørelsen.

Høringssvarene har givet anledning til at tage sætningen "Ledningsejer er ansvarlig for at udlevere de ledningsoplysninger, som graveaktøren skal anvende for at kunne grave uden at beskadige ledningerne." i § 28, stk. 1, 3. pkt. (høringsudkastets § 31, stk. 1, 3. pkt.) ud af forslaget.

8. Uopsættelige reparationsarbejder

Dansk Energi anfører, at det bør være et krav, at der forespørges om ledningsoplysninger, før et uopsætteligt reparationsarbejde igangsættes og finder det uheldigt, hvis uopsætteligt reparationsarbejde kan medføre ansvarsfrihed for eventuelle graveskader.

Dansk Fjernvarme, Praktiserende Landinspektørers Forening og Teleindustrien anfører, at der skal graves med største forsigtighed, til ledningerne er fundet, hvis det er et uopsætteligt reparationsarbejde.

DANVA foreslår, at der indsættes en bestemmelse om, at der skal forespørges om ledningsoplysninger efterfølgende, hvis graveaktøren ikke kan nå at forespørge, før gravearbejdet påbegyndes.

Teleindustrien anfører lige som Dansk Energi, at der bør forespørges om ledningsoplysninger, før der graves.

Styrelsens bemærkninger:

Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering er enig i, at graveaktører bør forespørge om ledningsoplysninger, før et uopsætteligt reparationsarbejde igangsættes. Hvis der indsættes et krav om

dette i bestemmelsen kan det imidlertid betyde, at der spildes tid i situationer, hvor det f.eks. er livstruende ikke at påbegynde reparationsarbejdet straks.

En graveaktør, der påbegynder et gravearbejde på grund af uopsættelighed, skal grave forsigtigt for ikke at forårsage skader på andre ledninger. Graveaktøren bør i videst muligt omfang orientere sig om mulige ledningsejere, før graveaktøren går i gang med gravearbejdet. Dette kan f.eks. gøres ved at forespørge om ledningsoplysninger, inden der køres ud til graveområdet. Graveaktøren vil have ansvaret for eventuelle ledningsskader efter de almindelige ansvarsregler og vil f.eks. blive pålagt ansvaret for en skade på en ledning, hvis graveaktøren kunne have undgået skaden, hvis graveaktøren havde forespurgt om ledningsoplysninger, før der blev gravet. Graveaktøren vil således ikke automatisk være ansvarsfri for eventuelle graveskader ved et uopsætteligt reparationsarbejde.

DANVA foreslår, at der indsættes en bestemmelse om, at der skal spørges om ledningsoplysninger efterfølgende, hvis graveaktøren ikke kan nå at forespørge, før det uopsættelige gravearbejde udføres, så ledningsejerne kan orienteres om, at der har været gravearbejde tæt på ledningsejers ledninger.

Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering er enig med DANVA om, at ledningsejere skal orienteres om, at der har været foretaget et uopsætteligt reparationsarbejde og genindsætter bestemmelsen om dette. Bestemmelsen vil f.eks. kunne anvendes, hvor der er fare for menneskeliv, hvis et brud ikke repareres øjeblikkeligt, og graveaktør derfor er nødt til at orientere ledningsejerne i området om gravearbejdet efterfølgende.

Høringssvarene har givet anledning til, at der er indsat et stk. 3 i bestemmelsen, så en graveaktør skal spørge efterfølgende, hvis graveaktøren ikke har tid til at forespørge om ledninger eller undersøge, hvilke ledningsejere der har ledninger i graveområdet, før det uopsættelige reparationsarbejde udføres.

9. Indberetning af graveskader

Dansk Energi anfører, at det alene bør være antallet af skader, herunder hvornår og hvor, der indberettes.

DANVA anfører, at graveaktørerne bør indberette graveskaderne. Indberetningen bør kunne maskingenereres og bør ikke være obligatorisk før fra 1. juli 2023. Endelig spørger DANVA, hvad der menes med skadens omfang.

Dansk Fjernvarme tilslutter sig DANVAS høringssvar og anfører, at det vil være fint at få klarlagt skadens omfang og årsag til skaden.

Danske Maskinstationer og Entreprenører anfører, at det ikke bør være graveaktørerne, der indberetter graveskader.

Teleindustrien anfører, at der ikke bør være krav om et bestemt format, og det bør kun være de oplysninger, som ledningsejerne har, der skal indmeldes.

Styrelsens bemærkninger:

Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering er opmærksom på, at det skal gøres let at indberette graveskader til Ledningsejerregistret. Der arbejdes derfor på at bygge en løsning, hvor ledningsejere

kan indmelde graveskader direkte fra egne systemer til Ledningsejerregistret, men der vil være et behov for at stille visse krav til formatet for, at oplysningerne kan sammenstilles i Ledningsejerregistret.

Dansk Energi har anført, at det alene bør være antallet af skader, herunder hvornår og hvor, der indberettes. § 42, stk. 2, (høringsudkastets § 45, stk. 2), fastsætter, hvilke oplysninger ledningsejere kan indberette.

Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering er enig med Dansk Energi om, at det er vigtigt at få oplysninger om, hvornår og hvor skaden er sket, men de andre oplysninger bør være frivillige at oplyse. Der vil derfor blive ændret i § 42, stk. 2 (høringsudkastets § 45, stk. 2), så dette fremgår af bestemmelsen.

DANVA spørger om, hvad der menes med skadens omfang. Skadens omfang kan f.eks. være, om der er skade på miljø eller personer, og skaden har udløst nedbrud af forsyningen. Skadens omfang skal ikke vurderes økonomisk, og Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering vil udarbejde udfaldsrummet for dette parameter, i samarbejde med initiativ 6.3's følgegruppe.

DANVA og Dansk Fjernvarme ønsker, at det skal være graveaktører, der indberetter graveskaderne, mens Dansk Maskinstationer og Entreprenører ikke ønsker, at graveaktørerne skal indberette graveskader.

Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering finder, at det bør være ledningsejere, der indberetter graveskader, fordi de ejer infrastrukturen. Der vil dog i løsningen, der bygges, blive mulighed for, at graveaktører kan initiere en indberetning af en graveskade, hvorefter den omfattede ledningsejer får ansvar for den endelig indberetning.

Efter bekendtgørelsen skal der indmeldes skader mindst en gang årligt, første gang for kalenderåret 2020. DANVA foreslår, at det først bliver obligatorisk at indmelde graveskader for 2023. Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering finder, at det er vigtigt, at styrelsen får oplysninger om indmeldte graveskader, når Ledningsejerregistret med nye funktioner er sat i drift i 2020, så styrelsen kan følge anvendelseseffekten. På den måde kan Ledningsejerregistret vurdere, om der skal gøres tiltag for at formindske antallet af graveskader. Styrelsen fastholder derfor, at indmelding af skader skal ske første gang for kalenderåret 2020, med senest indmelding i februar 2021. Ledningsejere vil dermed få mere end et år at blive klar til at indmelde graveskader.

Høringssvarene har givet anledning til følgende ændringer i bekendtgørelsen:

Bekendtgørelsens § 42, stk. 2 (høringsudkastets § 45, stk. 2) er ændret, så det er obligatorisk at give oplysninger om, ledningens forsyningsart, skadevolder, hvornår og hvor skaden er sket. De andre oplysninger, som ledningsejer kan give, er fortsat frivillige at oplyse.

10. Samføring af ledninger, bekendtgørelsens § 41 (høringsudkastets § 44)

Dansk Energi og Teleindustrien anfører, at der allerede findes bestemmelser i lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v., og at bestemmelsen om samføring (§ 41, høringsudkastets § 44) derfor bør udgå.

Dansk Fjernvarme er tilfreds med bestemmelsen om samføring (§ 41, høringsudkastets § 44) og håber, at den kan bidrage til færre graveskader.

Styrelsens bemærkninger:

Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering er opmærksom på, at reglerne om samføring af ledninger står i kapitel 2 i lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 662 af 10. juli 2003, som ændret ved lov nr. 741 af 1. juni 2015.

Bestemmelsen i bekendtgørelsen er indsat for at kunne understøtte denne lovgivning, og bestemmelsen fastsætter derfor ikke krav, der ligger ud over bestemmelserne i kapitel 2 i lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v. En ledningsejer skal derfor kun udlevere oplysninger til brug for vurdering af, om samføring er muligt, i det omfang ledningsejeren skal udlevere oplysningerne efter kapitel 2 i lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v.

Bestemmelsen i bekendtgørelsen skal dermed gøre det muligt, at der kan udleveres oplysninger gennem Ledningsejerregistret, men det er frivilligt at anvende Ledningsejerregistret til at udlevere oplysninger til brug for samføring. Ledningsejer må vurdere, om ledningsejeren er forpligtet til at udlevere oplysningerne efter bestemmelserne i kapitel 2 i lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v., og beslutte, om evt. oplysninger skal udleveres gennem Ledningsejerregistret. Ledningsejer kan endvidere fastsætte vilkår osv. efter kapitel 2 i lov om graveadgang, etablering og udnyttelse af infrastruktur til telekommunikationsformål samt udnyttelse af infrastruktur på tværs af forsyningssektorer m.v.

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer i bekendtgørelsen.

11. Undtagelsesbestemmelser for ikkealmene vandforsyninger og mindre brugerdrevne antenneanlæg

Dansk Byggeri, Dansk Energi, Dansk Fjernvarme, GeoForum og Praktiserende

Landinspektørers Forening foreslår, at undtagelserne i bekendtgørelsens §§ 6 og 7 for ikkealmene vandforsyninger og mindre brugerdrevne antenneanlæg udgår af bekendtgørelsen.

Dansk Energi og Dansk Fjernvarme foreslår endvidere, at ikkealmene vandforsyninger og mindre brugerdrevne antenneanlæg kan være med på mere lempelige vilkår, f.eks. længere svarfrist, så de kan være synlige i Ledningsejerregistret.

DANVA anfører, at hvis der er en undtagelse, bør ansvarsfordelingen mellem ledningsejer og graveaktør fremgå af bekendtgørelsen.

Antennesammenslutningen af 2012 er bekymrede for, at de nye krav ikke kan efterleves af de mindre frivillige og brugerdrevne antenneanlæg. A2012 gør opmærksom på, at det er vigtigt, at alle ledningsejere er synlige i Ledningsejerregistret og efterspørger derfor en mulighed for at være registreret i Ledningsejerregistret på lempelige vilkår, f.eks. efter de hidtidig gældende regler. A2012

skriver, at undtagelsen for brugerdrevne antenneanlæg er for omfattende uden for byer, og at der er behov for, at også mindre brugerdrevne antenneanlæg i byerne kan være undtaget fra lovens anvendelsesområde.

DI Digital ønsker en anden bagatelgrænse for antenneanlæg, da brugerdrevne antenneanlæg kan være ret store.

KL anfører, at store antenneforeninger, der ligger på landet, også bør registreres.

Styrelsens bemærkninger:

Bemærkninger vedr. ikkealmene vandforsyninger:

Der findes ca. 50.000 private vandboringer, der leverer vand til højst 9 ejendomme og derved betegnes som ikkealmene vandforsyninger. Private vandboringer udgøres typisk af gårdejere eller gartnerier, der ud over egen vandboring også leverer vand til naboen. Leverer en landmand vand til naboen, vil det være at betragte som kollektivt net, hvilket betyder, at landmandens ledninger er omfattet af lovens anvendelsesområde. Da loven blev udarbejdet i 2003, var det ikke hensigten at omfatte private ledningsejere, og det har ikke været praksis at kræve, at de skal registreres i Ledningsejerregistret. I lov om ændring af lov om registrering af ledningsejere blev der derfor indsat en beføjelse til klima-, energi- og forsyningsministeren, så ikkealmene vandforsyninger kan undtages.

De få gravearbejder, der udføres i og omkring arealer med ikkealmene vandforsyninger, er oftest ledningsejer bekendt eller udføres af ledningsejer selv. Det vil derfor ikke være formålstjenstligt at kræve, at disse private ledningsejere skal være omfattet af loven og derved følge de nye regler til digitalisering og udlevering af ledningsoplysninger.

Bemærkninger vedr. mindre brugerdrevne antenneanlæg:

Antenneanlæg, der har en indkomst på under 50.000 kr. om året, er efter gældende ret undtaget fra at skulle registrere sig i Ledningsejerregistret. Beføjelsen til klima-, energi- og forsyningsministeren i lov om ændring af lov om registrering af ledningsejere fra 2017 betyder, at ministeren kan undtage brugerdrevne antenneanlæg fra at skulle opfylde lovens krav, f.eks. hvis det vil være en unødigt stor byrde at pålægge dem disse krav.

Betingelserne for at blive undtaget har været drøftet med følgegruppen for initiativ 6.3, Forenede Danske Antenneanlæg og Antennesammenslutningen af 2012. Fælles for alle drøftelser har været nødvendigheden af at sikre ledningsnettet så godt som muligt og samtidig tage højde for, at nogle ledningsejere derved kan blive pålagt en uforholdsvist stor byrde i forhold til anlæggets størrelse og hyppigheden af gravearbejde.

Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering er enig med flere høringsparter om, at undtagelsen er blevet for bred i forhold til, at alle brugerdrevne antenneanlæg uden for byer er blevet undtaget, og for smal ved at mindre brugerdrevne antenneanlæg inde i byerne ikke er omfattet af undtagelsen. Forslaget vil derfor blive ændret, så små brugerdrevne antenneanlæg, uanset hvor de ligger, kan undtages fra lovens anvendelsesområde. Antallet af slutbrugere er blevet fastsat med inddragelse af interesseorganisationerne for antenneanlæg.

Bemærkninger vedr. mulighed for lempeligere vilkår for visse ledningsejere:

Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering er som følge af høringssvarene blevet bestyrket i, at der er behov for, at visse ledningsejere får mulighed for at være synlig i Ledningsejerregistret på lempelige vilkår for at undgå graveskader. Klima-, energi- og forsyningsministeren har dog ikke pt. beføjelse til at fastsætte lempeligere vilkår for visse ledningsejere.

Der arbejdes derfor på at indsætte en beføjelse i loven i Folketingsåret 2019-20 til klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte regler for ledningsejere, der ikke er omfattet af lovens anvendelsesområde. Beføjelsen vil først blive udnyttet, når det er blevet undersøgt, hvor stort behovet for synlighed i Ledningsejerregistret er, dvs. hvor mange ledningsejere der ønsker at være synlige i Ledningsejerregistret, men som ikke har mulighed for at opfylde de krav, der er fastsat i lov og bekendtgørelse, fordi ledningsejeren f.eks. er en lille grundejerforening eller en privat ledningsejer.

Høringssvarene har givet anledning til følgende ændringer af bekendtgørelsen:

Bekendtgørelsens § 7 er blevet ændret, så små brugerdrevne antenneanlæg i byer også er omfattet af undtagelsen, men samtidig gjort smallere, så store brugerdrevne antenneanlæg uden for byer er omfattet af lovens anvendelsesområde. Små brugerdrevne antenneanlæg er i bekendtgørelsen fastsat til 100 slutbrugere, der er defineret som medlemmer af det brugerdrevne antenneanlæg. Antallet af slutbrugere er fastsat med inddragelse af interesseorganisationerne for antenneanlæg.

12. Undtagelse for forespørgselspligten i § 11 (høringsudkastets § 14) (have- og markarealer)

Dansk Energi, GeoForum, Praktiserende Landinspektørers Forening og Teleindustrien foreslår, at undtagelsesbestemmelsen, hvorefter en graveaktør kan undlade at forespørge om ledningsoplysninger, når graveaktøren skal grave på have- eller markarealer, når graveaktøren udfører arbejde for ejeren af arealet, og der ikke graves dybere end 40 cm. under terræn, udgår.

Dansk Energi foreslår som et alternativ til, at bestemmelsen udgår, at det ændres til 30 cm. under terræn for at sikre, at ledninger ikke graves over.

DANVA forespørger, om private fællesveje og færdselsarealer er undtaget i § 14, stk. 2.

Styrelsens bemærkninger:

Undtagelsen er tiltænkt have og markarbejde, der ligger uden for veje, så almindeligt havearbejde er undtaget fra forespørgselspligten. Færdselsarealer, der ligger internt på en ejendom er ikke omfattet af lov om registrering af ledningsejere, fordi interne veje på en ejendom ligger på en privat ejendom. Ejeren er derfor ikke forpligtet til at forespørge om ledningsoplysninger, hvis denne som ejer har kendskab til ledningernes placering.

Private fællesveje er ikke undtaget i bekendtgørelsens § 11, stk. 2 (høringsudkastet § 14, stk. 2), fordi det er et vejareal. Arealer skal ligge uden for veje, herunder private fællesveje, for at være omfattet af undtagelserne.

Dansk Energi, GeoForum, Praktiserende Landinspektørers Forening og Teleindustrien foreslår, at undtagelsesbestemmelsen ophæves eller at det ændres, så der kun må graves til 30 cm. under terræn for at sikre, at ledninger ikke graves over. Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering har overvejet, om bestemmelsen skal ophæves eller ændres, så der kun må graves til 30 cm. under terræn. Styrelsen mener dog, at bestemmelsen er udtryk for et godt kompromis mellem ledningsejeres behov for beskyttelse af ledningen og graveaktørens behov for at kunne grave på private arealer uden at skulle forespørge om ledningsoplysninger. Høringssvarene har imidlertid givet anledning til, at der er indsat et krav om, at graveaktøren skal have kendskab til ledningernes placering for at bestemmelsen kan anvendes.

Bestemmelsen skal ses i sammenhæng med undtagelsen i § 11, stk. 2, nr. 1, hvorefter en graveaktør, der ejer den private ejendom, som der skal graves på, kan grave, hvis graveaktøren har kendskab til ledninger på arealet. Det samme bør gøre sig gældende, hvis ejeren i stedet for selv at grave, hyrer en graveaktør til at udføre et gravearbejde.

Høringssvarene har givet anledning til ændringer ordlyden i forslaget, for at pointere, at undtagelsen kun kan benyttes, forudsat at graveaktøren har kendskab til ledningernes placering.

13. Begrænsning af hvor store arealer, der kan forespørges om ledningsoplysninger i

Dansk Energi, Dansk Fjernvarme og Teleindustrien foreslår, at der fastsættes en begrænsning for, hvor stort et areal der kan forespørges på, når der forespørges om ledningsoplysninger for at sikre, at konkurrenter ikke kan overvåge og sammensætte hinandens ledningsanlæg eller som led i forberedelse af terror mod kritisk infrastruktur. Dansk Energi foreslår en max. grænse på 5.000.000 m², som svarer til 10 km. x 500 meter. Dansk Fjernvarme foreslår en afgrænsning, der sikrer, at man ikke kan få udleveret en hel kommune, region, landsdel eller hele landet. Teleindustrien foreslår en afgrænsning pr. forespørgsel på f.eks. 1 km².

Dansk Energi anfører, at der kun bør kunne sendes en polygon pr. forespørgsel.

DANVA anfører, at der bør fastsættes et maksimalt forespørgselsareal af hensyn til Ledningsejerregistrets sammenstillingsfunktion og ledningsejernes systemer, så disse ikke bliver overbelastede. DANVA foreslår, at det skrives ind i bekendtgørelsen, at Ledningsejerregistret kan fastsætte en maksimal størrelse for det forespurgt areal og antallet af forespørgselsarealer i en forespørgsel.

Styrelsens bemærkninger:

Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering er opmærksom på, at ledningsejernes systemer og det videreudviklede Ledningsejerregister skal kunne udlevere ledningsoplysninger for det område, der er blevet forespurgt på. Der indsættes derfor en begrænsning på omfanget af den enkelte graveforespørgsler på 250.000 m². De 250.000 m² er identiske med den begrænsning, der benyttes i det tilsvarende system i Nederlandene. I Ledningsejerregistret bliver der kun foretaget ca. 1500. graveforespørgsler på mere end 250.000 m² årligt. Det vurderes derfor, at arealbegrænsningen vil få begrænsede konsekvenser for brugerne af Ledningsejerregistret, fordi det altid er muligt at dele en stor graveforespørgsel op i flere forespørgsler. Arealbegrænsningen indsættes, for at sikre at ledningsejernes systemer ikke bliver belastet af meget store graveforespørgsler. Styrelsen vil følge udviklingen i indfasningsperioden, og ændre arealbegrænsningen, hvis der viser sig et behov for dette.

Dansk Energi har endvidere anført, at der kun bør kunne sendes en polygon pr. forespørgsel. Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering er enig i, at det er mere hensigtsmæssigt, at en graveforespørgsel kun består af en enkelt polygon. Dette skyldes, at det er lettere at håndtere for ledningsejerne og sammenstillingsfunktionen i Ledningsejerregistret, herunder i relation til kortviseren. Det vil blive evalueret, om tegnefunktionen i Ledningsejerregistret skal forbedres for at tage højde for den nye begrænsning.

Høringssvarene har givet anledning til følgende ændringer i bekendtgørelsen: Der indsættes i § 10, stk. 2, en begrænsning på 250.000 m², for hvor stort et areal der kan forespørges på. Arealet vil blive evalueret efter idriftsættelse af systemet og indfasningsperioden. Det fastsættes endvidere i § 10, stk. 2, at der kun kan oprettes en graveforespørgsel med en enkelt polygon. Dette vil blive evalueret samtidig med evalueringen af begrænsningen af arealet.

14. Skæringsdato for oplysninger

GeoForum og Praktiserende Landinspektørers Forening anfører, at skæringsdatoen for nye ledninger bør være 1. juli 2020 i stedet for når indfasningsperioden udløber.

Styrelsens bemærkninger:

Skæringsdatoen er tidligere blevet fastsat til at være 3 ½ år, efter at systemet er blevet sat i drift. Det er sket for at give ledningsejere tid til at omstille sig til den nye måde at udlevere ledningsoplysninger på.

Høringssvaret har ikke givet anledning til ændringer i forslaget.

15. Interesseområder

Dansk Energi skriver, at bestemmelsen synes uklar, og at der skal tages højde for usikkerhed ved indberetningen.

Dansk Fjernvarme opfordrer til, at også tjenesteydere kan indberette interesseområder, da nogle af deres medlemmer har tjenesteydere, der indberetter til Ledningsejerregistret for dem.

Praktiserende Landinspektørers Forening anfører, at interesseområderne bør udvides.

Styrelsens bemærkninger:

En ledningsejer eller graveaktør kan, som hidtil, benytte sig af en tjenesteyder til at foretage indberetninger af interesseområder, svare på anmodninger om udlevering af ledningsoplysninger eller foretage graveforespørgsler.

For at optræde som tjenesteyder i Ledningsejerregistret, skal firmaet oprette en konto. Alle, der opretter en konto i Ledningsejerregistret, skal følge bestemmelserne om indberetning af kontaktoplysninger osv. Der er derfor ikke behov for at opstille særlige regler for tjenesteydere.

Praktiserende Landinspektørers Forening anfører, at interesseområderne bør udvides. Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering er enige med Praktiserende Landinspektørers Forening i, at interesseområderne skal kunne dække ledningsejernes ledninger og et område rundt om ledningen for at sikre ledningen, og tage hensyn til evt. usikkerhed der måtte være ved ledningens placering.

Høringssvarene har givet anledning til, at § 8, stk. 2 (høringsudkastets § 9), om interesseområdet ændres, så et interesseområde skal fastlægges i en afstand af mindst 1 meter fra ledningen på begge sider af denne, men så det angivne område tager højde for den usikkerhed, der er ved en lednings placering.

16. Ajourføring af oplysninger om ledningsejere

Dansk Energi og KL ønsker præciseret, hvor hurtigt oplysningerne skal ajourføres.

Teleindustrien tilføjer, at der kun skal ajourføres, hvis man er bekendt med, at de faktiske forhold har ændret sig.

KL er desuden bekymret over, at det vil kræve et system hos kommunerne for at kunne indberette og ajourføre disse oplysninger.

Styrelsens bemærkninger:

Bekendtgørelsens §§ 11 og 12 fastsætter bestemmelse for første indberetning (§ 11) og ajourføring (§ 12) af de oplysninger, der skal indberettes efter bekendtgørelsens § 8: registrering af en konto, medarbejder eller interesseområde efter § 8. De nævnte oplysninger drejer sig om f.eks. CVR, kontaktoplysninger som mailadresse og tlf. eller udbredelsen af et interesseområde.

Det fastsættes i § 12, at ledningsejeren har pligt til at ajourføre oplysningerne, når der sker ændringer i de faktiske forhold, f.eks. ændringer til mailadresser, telefonnummer, CVR-nummer eller lignende. Hvis en graveaktør skal i kontakt med en ledningsejer, f.eks. fordi ledningsoplysningerne ikke bliver udleveret, er det nødvendigt, at graveaktøren har de rigtige oplysninger, og ikke f.eks. en gammel e-mailadresse eller et telefonnummer, som ikke længere er i drift. Bestemmelsen skal således sikre, at anmodninger om udlevering af ledningsoplysninger kommer frem til den rette kontaktperson, hvis der er behov for at snakke med ledningsejeren i forbindelse med udlevering af ledningsoplysninger eller i anden sammenhæng, f.eks. påvisning eller graveskade.

Dette er årsagen til, at der ikke er fastsat en frist for ajourføringen af oplysningerne. Bestemmelsen forventes ikke at have administrative konsekvenser for ledningsejerne, og det er i ledningsejers egen interesse, at kontaktoplysningerne er ajourførte, så graveaktør kan få fat på ledningsejer.

Oprettelse af konti, indberetning og ajourføring af kontaktoplysninger foregår manuelt i Ledningsejerregistret via Ledningsejerregistrets brugerflade. Der er derfor ikke behov for særlig teknisk indsigt eller tekniske systemer til at foretage ajourføringen. Det kræver blot, at en bruger er oprettet i Ledningsejerregistret og anvender en digital signatur.

Det fremgår af høringssvarene, at der er tvivl om, hvilke oplysninger der skal ajourføres i §§ 11 og 12. Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering ønsker at fjerne tvivl om, hvilke oplysninger der skal ajourføres i overensstemmelse med fristerne i §§ 11 og 12. §§ 11 og 12 flyttes derfor til § 8 for at fremme forståelsen.

Høringssvarene har givet anledning til at flytte §§ 11 og 12 til § 8, så § 11 indsættes i § 8 som stk. 3, og § 12 indsættes i § 8 som stk. 4. Det vil gøre det lettere at vurdere, hvilke oplysninger der skal ajourføres efter disse bestemmelser.

17. Bilag og tilladte formater

DANVA og GeoForum anfører, at der også bør være adgang til at udlevere i GIS- eller CAD-formater, fordi en del ledningsoplysninger ellers vil gå tabt. **DANVA** har endvidere anført, at det bør være muligt at udlevere via link til oplysninger.

Dansk Energi opfordrer til, at word og excel formater også bør accepteres.

Dansk Fjernvarme anfører, at der er for få formater med i bilag 4 listen over, hvilke formater der kan accepteret i bilag.

Styrelsens bemærkninger:

Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering har hørt høringsparternes ønsker om at andre formater kan anvendes, når supplerende oplysninger udleveres. Listen over formater vil derfor blive udvidet til at inkludere flere formater, dog på en sådan måde at det ikke er alle formater, der kan anvendes, når en supplerende ledningsoplysning er en del af de nødvendige ledningsoplysninger.

Kommentarerne har givet anledning til følgende ændringer af bekendtgørelsen:

Listen over formater, der kan udleveres i, vil blive udvidet til at omfatte flere formater, herunder diverse CAD og GIS-formater, samt formater der understøttes af excel og word.

Ledningsejer skal dog sørge for, at oplysninger, der er en del af de nødvendige ledningsoplysninger, udleveres i et tilgængeligt format, dvs. et format, som alle kan åbne uden specielle programmer, for at sikre, at graveaktører kan se disse ledningsoplysninger. Listen med formater, der kan udleveres supplerende oplysninger i, vil derfor blive opdelt i 2 bilag, bilag 4 og 5, så det sikres, at de supplerende ledningsoplysninger, som er en del af de nødvendige ledningsoplysninger, kun kan udleveres i de formater, som er oplistet i bilag 4, mens andre supplerende ledningsoplysninger kan udleveres i de formater, der er oplistet i bilag 4 og 5. Ledningsejeren må derfor, som det også er tilfældet i dag, vurdere, om en supplerende ledningsoplysning er en del af de nødvendige ledningsoplysninger, når ledningsejeren udleverer ledningsoplysninger.

18. Regler for ledningsoplysninger på gravestedet og overdragelse til tredjepart

Teleindustrien anfører, at det bør være et krav, at ledningsoplysningerne skal være til stede i digital form på graveområdet, og at det ikke er nok, at de er tilgængelig i papirformat, da der vil være risiko for manglende overblik og kun dele af ledningsplanerne vil blive udskrevet.

DANVA og GeoForum ønsker vilkår for overdragelse af udleverede ledningsoplysninger til tredjemand.

Styrelsens bemærkninger:

Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering ønsker bedre sikring af ledningsnettet ved at stille krav om, at ledningsoplysninger skal være tilgængelige på graveområdet. Reglen, der findes i lovens § 9, stk. 1, som formuleret i lov om ændring af lov om registrering af ledningsejere § 1, nr. 18, er indsat, da det desværre har vist sig, at en del graveskader skyldes, at ledningsoplysningerne ikke anvendes i graveområdet. Styrelsen forventer derfor, at kravet om, at ledningsoplysningerne skal være til stede og anvendes på graveområdet, vil formindske risikoen for graveskader. Der er endvidere i § 9, stk. 11, som formuleret i lov om ændring af lov om registrering af ledningsejere § 1, nr. 19, indsat en beføjelse

til klima-, energi- og forsyningsministeren til at fastsætte regler om, at ledningsoplysningerne skal være tilgængelige digitalt på graveområdet.

Der er p.t. ikke planer om at fastsætte et krav om, at ledningsoplysningerne skal være tilgængelige digitalt på graveområdet, men Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering vil følge med i, om antallet af graveskader øges, på trods af at ledningsoplysningerne skal være tilgængelige på papir. Er det tilfældet, vil styrelsen tage stilling til, om der skal fastsættes krav om, at ledningsoplysningerne skal være tilgængelige digitalt på graveområdet.

Styrelsen mener desuden, at der ikke kan stilles krav til private brugere om anvendelsen af digitale enheder ved have og markarbejde. Det bør være nok, at ledningsoplysningerne er tilgængelige og anvendes på graveområdet.

DANVA og GeoForum ønsker, at der fastsættes krav om, hvornår ledningsoplysninger må udleveres til tredjemand. Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering kan ikke fastsætte et sådan vilkår. Det er op til den enkelte ledningsejer at beslutte, om ledningsoplysninger kan videregives til en tredjemand. En ledningsejer har derfor muligheden for at vedlægge vilkår for anvendelse af ledningsoplysningerne som en supplerende oplysning, når der udleveres ledningsoplysninger.

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer i forslaget.

19. Personoplysninger i Ledningsejerregistret

Datatilsynet forudsætter, at enhver behandling af personoplysninger i Ledningsejerregistret vil ske under overholdelse af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

Styrelsens bemærkninger:

Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering er opmærksom på, at behandling af personoplysninger skal overholde kravene i databeskyttelsesforordningen, Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 2016/679 af 27. april 2016, og lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven).

Høringssvaret har ikke givet anledning til ændringer i forslaget.

20. Ledningsejerregistrets arkiv

GeoForum og DANVA anfører, at logningsdata bør gøres tilgængelige for ledningsejere.

Dansk Fjernvarme anfører, at en 10-årig opbevaringsperiode er fornuftig.

Styrelsens bemærkninger:

Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering er opmærksom på at give adgang til de loggede data. På grund af den store datamængde vil der være behov for arkivering af disse data, og det skal derfor undersøges, hvilke kriterier der skal være for arkivering, og hvordan adgang til data skal foregå, men da dette vil være af teknisk karakter, ændres der ikke i forslagets ordlyd.

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer i bekendtgørelsen.

21. Gebyrer

Dansk Byggeri, Dansk Ledningsejerforum og Danske Maskinstationer og Entreprenører anfører, at ledningsejere ikke bør kunne opkræve betaling for at udlevere ledningsoplysninger.

Dansk Ledningsejerforum anfører, at der bør være et gebyr pr. forespørgsel eller et maksimalt beløb, som en graveaktør kan komme til at betale for en graveforespørgsel. **DANVA** foreslår ligesom Dansk Ledningsejerforum, at der fastsættes et maksimalt beløb pr. graveforespørgsel.

GeoForum og Praktiserende Landinspektørers Forening anfører, at en forespørgsel bør være mere end mindst 1 kvadratmeter. PLF foreslår konkret, at en forespørgsel bør være minimum 100 kvadratmetre.

Dansk Fjernvarme bemærker, at det kan være en fordel, at ledningsejere betaler til Ledningsejerregistrets drift og administration m.m.

DANVA anfører, at muligheden for at kræve forudbetaling af en graveaktør, der har gæld til Ledningsejerregistret, før ledningsoplysninger kan udleveres, kan føre til flere graveskader, fordi en ledningsejer undlader at indhente ledningsoplysninger.

Styrelsens bemærkninger:

Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering er opmærksom på at enkelte ledningsejere, mod hensigten, opkræver et gebyr for udlevering af ledningsoplysninger til graveaktøren. Styrelsen henviser til, at ledningsejerne følger de anbefalinger, der er udarbejdet af brancherne.

Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering holder øje med, hvordan betalingen for forespørgsler om ledningsoplysninger udvikler sig for at sikre, at Ledningsejerregistret ikke opkræver mere i gebyr, end styrelsen kan i henhold til bekendtgørelsen. Der bliver årligt beregnet, om gebyret dækker for Ledningsejerregistrets drift, administration, udvikling og videreudvikling osv., og der bliver endvidere set på gebyrstrukturen. Når det videreudviklede Ledningsejerregister er sat i drift, og den årlige gebyrberegning finder sted, vil de udvidede driftsmæssige omkostninger indgå og være med i vurderingen af gebyrstrukturen. Der vil på dette tidspunkt blive set på, om gebyrstrukturen skal være anderledes, f.eks. med et maksimalt gebyr for en forespørgsel osv. Gebyrstrukturen vil derfor ikke blive ændret i forbindelse med udfærdigelsen af denne bekendtgørelse.

DANVA har anført, at muligheden for at kræve forudbetaling, før ledningsoplysninger udleveres, kan føre til flere graveskader. Bestemmelsen er indsat, fordi Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering en gang imellem oplever, at en graveaktør bevidst undlader at betale, når graveaktøren forespørger om ledningsoplysninger. Graveaktøren oparbejder derved en gæld til Ledningsejerregistret, men kan samtidig underbyde en konkurrent, som betaler for at forespørge om ledningsoplysninger.

Bestemmelsen er indsat for at sikre, at en graveaktør, der oparbejder en gæld til Ledningsejerregistret, kan blive pålagt at skulle betale, når der forespørges om ledningsoplysninger. Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering forventer ikke, at det vil føre til flere graveskader, da det kun vil være et fåtal af graveaktører, der pålægges at betale forud, og graveaktøren vil til enhver tid kunne betale sin gæld og igen kunne få udleveret ledningsoplysninger på samme vilkår som alle andre.

Høringssvarene har ikke givet anledning til ændringer i forslaget.

22. LAR-anlæg

Praktiserende Landinspektørers Forening anfører, at LAR-anlæg (Lokal Afledning af Regnvand) bør være en del af bekendtgørelsen og tilføjes i datamodellen.

Styrelsens bemærkninger:

Styrelsen for Dataforsyning og Effektivisering er opmærksom på, at visse ledningsejere og graveaktører gerne ser, at LAR-løsninger og andre overfladeanlæg kan registreres i Ledningsejerregistret.

Ledningsejerregistret er dog et register for nedgravede ledninger og ikke for anlæg, der ligger på overfladen. Ledningsejerregistret indeholder derfor ikke LAR-løsninger m.m. som selvstændig ledningstype. Der er dog mulighed i datamodellen for at registrere visse dele af LAR-anlæg, i form af komponenter tilhørende forsyningsarten afløb.

Høringssvaret har ikke givet anledning til ændringer i forslaget.

23. Workshops og informationsmøder

Danske Regioner foreslår, at der planlægges informationsmøder og workshops i god tid for at sikre implementering af systemet.

Styrelsens bemærkninger:

Styrelsen for Dataforsyningen og Effektivisering ønsker at understøtte, at brugerne overgår til at udlevere ledningsoplysninger gennem de nye funktioner i Ledningsejerregistret og en hensigtsmæssig brug af systemet, herunder i indfasningsperioden, og vil i den forbindelse afholde workshops og oplæg. Styrelsen vil inddrage brugerne i processen med at udvikle funktionerne i systemet og i udvikling af brugervejledninger, for at sikre at implementeringen af de nye funktioner i Ledningsejerregistret sker på en fornuftig måde.

Høringssvaret har ikke givet anledning til ændringer i forslaget.